Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

7 päivänä maaliskuuta 2019*

Henkilöstö – Parlamentin jäsenen valtuutettu avustaja – Sopimuksen irtisanominen – Luottamussuhteen katkeaminen – Viranhoitoon kuulumaton toiminta – Ilmeinen arviointivirhe – Vahingonkorvausvaatimus

Asiassa T-59/17,

L, edustajanaan asianajaja I. Coutant Peyre,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään Í. Ní Riagáin Düro ja M. Windisch,

vastaajana,

jossa on kyse yhtäältä SEUT 270 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jossa vaaditaan kumoamaan 24.6.2016 tehty parlamentin päätös, jolla irtisanottiin kantajan työsopimus parlamentin jäsenen valtuutettuna avustajana, ja toisaalta vahingonkorvausvaatimuksesta kantajalle väitetysti aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni sekä tuomarit L. Madise (esittelevä tuomari) ja R. da Silva Passos,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantajana oleva L otettiin 22.5.2014 Euroopan parlamentin palvelukseen Euroopan parlamentin jäsenen (jäljempänä parlamentin jäsen) pyynnöstä. Hänet palkattiin kyseisen jäsenen valtuutetuksi avustajaksi (jäljempänä parlamentin jäsenen valtuutettu avustaja) vuodet 2014–2019 kattavalla sopimuksella.

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

2 Parlamentin jäsen toimitti 25.2.2016 parlamentin työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle (jäljempänä työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen) kirjallisen pyynnön siitä, että kantajan työsopimus parlamentin jäsenen valtuutettuna avustajana irtisanottaisiin.

3 Kantaja osallistui työsopimusten tekemiseen toimivaltaisen viranomaisen kutsumana 21.4.2016 kokoukseen, jossa kyseinen viranomainen ilmoitti kantajalle perusteesta, jonka parlamentin jäsen oli esittänyt pyynnössä irtisanoa kantajan työsopimus valtuutettuna avustajana.

4 Kantaja lähetti 9.5.2016 työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle kirjeen (jäljempänä 9.5.2016 päivätty kirje), jossa hän esitti huomautuksensa häntä koskevan parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan työsopimuksen irtisanomisesta.

5 Kantaja kutsuttiin kannekirjelmän mukaan 25.5.2016 tai vastineen mukaan 26.5.2016 toiseen haastatteluun työsopimusten tekemiseen toimivaltaisen viranomaisen kanssa 9.5.2016 päivätyn kirjeen osalta.

6 Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot) 139 artiklan 3 a kohdassa säädetty sovittelumenettely järjestettiin 31.5.2016.

7 Parlamentin sovittelija totesi 15.6.2016 päivätyssä kirjeessään, että osapuolten oli mahdotonta jatkaa yhteistyötään, ja päätti sovittelumenettelyn.

8 Parlamentti ilmoitti 24.6.2016 kantajalle päätöksestä irtisanoa tämän työsopimus parlamentin jäsenen valtuutettuna avustaja (jäljempänä irtisanomispäätös). Kyseisessä päätöksessä työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen totesi, että ”koska luottamus [oli] [parlamentin jäsenen] ja hänen [valtuutetun avustajansa] välisen suhteen perusta, [parlamentin jäsen oli] päättänyt irtisanoa [valtuutetun avustajan] työsopimuksen [muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen] 139 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti sillä perusteella, että tämä luottamus [oli] rikkoutunut siitä syystä, ettei [valtuutettu avustaja] ollut noudattanut viranhoitoon kuulumatonta toimintaa koskevia sääntöjä”.

9 Kantaja teki 19.9.2016 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) – joita sovelletaan muihin toimihenkilöihin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 117 artiklassa henkilöstösääntöjen VII osastoon tehdyn viittauksen perusteella – 90 artiklan 2 kohdan perusteella valituksen riitauttaakseen irtisanomispäätöksen.

10 Parlamentin pääsihteeri hylkäsi valituksen 24.1.2017 päivätyllä kirjeellä. Hän huomautti, että kantajaa koskevasta asiakirja-aineistosta ilmeni, että kantajaa koskevan parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan työsopimuksen aikana kantaja oli harjoittanut viranhoitoonsa kuulumatonta toimintaa lakimiesammatin harjoittamisen muodossa pyytämättä tähän lupaa etukäteen, mikä on vastoin henkilöstösääntöjen 12 b artiklaa, jonka mukaan ”– – virkamiehen, joka haluaa harjoittaa viranhoitoonsa kuulumatonta toimintaa tai suorittaa unionin ulkopuolelta tulevan toimeksiannon riippumatta siitä, saako hän siitä palkkion vai ei, on pyydettävä nimittävältä viranomaiselta tähän lupa etukäteen – –”. Parlamentin pääsihteeri muistutti tältä osin, että kantaja oli epäilemättä tietoinen tästä velvollisuudesta, kun otetaan huomioon hänen lakimiehen koulutuksensa sekä hänen edellinen työpaikkansa parlamentissa vuosina 2005–2007, jolloin häntä oli kohdannut sama ongelma. Parlamentin pääsihteeri totesi myös, että parlamentin yksiköiden kanssa käymässään kirjeenvaihdossa kantaja oli toistuvasti myöntänyt, että mainitun työsopimuksen aikana hän oli itse asiassa toiminut muissa tehtävissä, jotka eivät liittyneet hänen sopimusvelvoitteisiinsa.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

11 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.1.2017 jättämällään kirjeellä oikeusavun myöntämistä hänelle. Tämä hakemus kirjattiin asianumerolla T-59/17 AJ.

12 Kantaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.4.2017 toimittamallaan kirjelmällä nyt esillä olevan kanteen.

13 Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin 5.9.2017 antamalla määräyksellä oikeusapuhakemus hylättiin.

14 Kantajan unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 66 artiklan nojalla tekemän pyynnön perusteella unionin yleinen tuomioistuin jätti kyseisen asianosaisen nimen pois tämän tuomion julkisesta versiosta.

15 Koska asianosaiset eivät ole pyytäneet unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 106 artiklan 1 kohdan mukaisesti istunnon järjestämistä asianosaisten kuulemiseksi, unionin yleinen tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on päättänyt työjärjestyksensä 106 artiklan 3 kohdan nojalla ratkaista asian ilman asian käsittelyn suullista vaihetta, koska se katsoo, että sillä on asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot.

16 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa irtisanomispäätöksen

– velvoittaa parlamentin maksamaan henkisestä kärsimyksestä vahingonkorvauksena 100 000 euroa

– velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Parlamentti vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– jättää kanteen osittain tutkimatta ja katsoo joka tapauksessa, että se on perusteeton

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.

Oikeudellinen arviointi

Kumoamisvaatimus

18 Kantaja vetoaa kannekirjelmässään kahdeksaan kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevan henkilöstösääntöjen 22 b artiklan 1 kohdan rikkomista, toinen perustelujen puutteellisuutta, kolmas ilmeistä arviointivirhettä, neljäs suhteellisuusperiaatteen loukkaamista, viides huolellisuusvelvoitteen laiminlyöntiä, kuudes vastaamatta jättämistä kantajan avustamispyyntöön sekä puolustautumisoikeuksien ja sovittelua koskevan oikeuden loukkaamista, seitsemäs asiakirjoihin tutustumisesta kieltäytymistä ja kahdeksas harkintavallan väärinkäyttöä.

19 Kantaja vetoaa vastausvaiheessa yhdeksänteen kanneperusteeseen, joka koskee lainvastaista irtisanomista.

20 On aiheellista tutkia aluksi kolmas kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä

21 Kantaja väittää lähinnä, että parlamentti teki ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että luottamussuhde oli voinut rikkoutua siitä syystä, ettei henkilöstösääntöjen 12 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta hänen väitetysti harjoittamastaan ”viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta” ollut tehty.

22 Kantaja korostaa tältä osin parlamentin jäsenen tienneen kyseessä olevasta toiminnasta, jota oli harjoitettu tämän ohjeiden mukaisesti ja tämän lukuun sekä johon liittyi väärinkäytöksen piirteitä. Kantajan mukaan parlamentti katsoi täten ilmeisen virheellisesti, että tämän toiminnan harjoittaminen oli omiaan johtamaan siihen, että mainittu parlamentin jäsen menetti luottamuksensa kantajaan.

23 Kantaja lisää, että parlamentti tulkitsi 9.5.2016 päivättyä kirjettä puutteellisesti. Kantajan mukaan parlamentti katsoo, että kantaja ”myönsi” viranhoitoon kuulumattoman toiminnan salatessaan tämän ”toiminnan” asiayhteyden eli sen, että mainitusta toiminnasta oli tehty kantelu [*luottamuksellinen*[1]] yleiselle syyttäjälle ja Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja että se oli toteutettu parlamentin jäsenen – joka siis oli siitä tietoinen – ohjeiden mukaisesti. Kantaja väittää, että kun otetaan huomioon asiayhteys, jossa toiminta tapahtui, tällainen toiminta ei ole omiaan merkitsemään mainitun parlamentin jäsenen irtisanomispäätöksessä mainitsemaa luottamuksen menettämistä. Parlamentti teki täten ilmeisen arviointivirheen, kun se hyväksyi mainitun toiminnan harjoittamisen perusteeksi luottamuksen menettämiselle.

24 Parlamentti vastaa, että parlamentin jäsenen valtuutetulla avustajalla on lakisääteinen velvollisuus noudattaa tiettyä hallinnollista menettelyä eli pyytää työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselta viranomaiselta lupa viranhoitoon kuulumattoman toiminnan harjoittamista varten. Käsiteltävässä asiassa irtisanomispäätös on perusteltu kantajan ja parlamentin jäsenen välisen luottamussuhteen rikkoutumisella korjaamattomalla tavalla siitä syystä, ettei kantaja noudattanut henkilöstösääntöjen 12 b artiklan mukaista velvollisuuttaan ilmoittaa viranhoitoonsa kuulumattomasta toiminnasta.

25 Parlamentti korostaa tältä osin unionin yleisen tuomioistuimen katsoneen 11.9.2013 antamassaan tuomiossa L v. parlamentti (T-317/10 P, EU:T:2013:413, 68–70 kohta), ettei luottamussuhteen olemassaolo perustu objektiivisiin seikkoihin eikä se luonteensa puolesta kuulu tuomioistuinvalvonnan piiriin, koska unionin yleinen tuomioistuin ei voi korvata työsopimusten tekemiseen toimivaltaisen viranomaisen arviota omalla arviollaan vaan se ”tarkastaa ainoastaan, että päätöksen perustana olevat tosiseikat, joihin toimielin on vedonnut, ovat asiallisesti paikkansapitäviä”. Tilanne on tällainen käsiteltävässä asiassa. Parlamentin jäsenen ja kantajan välinen luottamussuhde oli rikkoutunut siitä syystä, että kantaja oli harjoittanut viranhoitoonsa kuulumatonta toimintaa henkilöstösääntöjen 12 b artiklan 1 kohdan vastaisesti. Parlamentti huomauttaa aluksi, että on kiistatonta, ettei kantaja pyytänyt eikä saanut lupaa harjoittaa viranhoitoonsa kuulumatonta toimintaa kyseisen säännöksen mukaisesti. Kantaja myönsi tämän jälkeen työsopimusten tekemiseen toimivaltaisen viranomaisen ja sovittelijan kanssa pidetyssä kokouksessa useaan otteeseen harjoittaneensa tällaista toimintaa. Lopuksi kantaja vahvisti nimenomaisesti viranhoitoonsa kuulumattoman toiminnan harjoittamisen 9.5.2016 päivätyssä kirjeessä.

26 Parlamentti huomauttaa tältä osin oikeuskäytännön mukaan olevan niin, että sen osoittamiseksi, että hallinto on tehnyt tosiseikkojen arvioinnissa ilmeisen virheen, jonka perusteella tämän arvioinnin perusteella tehty päätös on kumottava, näytön, jonka esittäminen kuuluu kantajalle, on oltava riittävä viemään uskottavuuden hallinnon tekemiltä arvioinneilta. Toisin sanoen ilmeistä arviointivirhettä koskeva kanneperuste on hylättävä, jos kyseenalaistettua arviointia voidaan kantajan esittämistä seikoista huolimatta pitää perusteltuna ja johdonmukaisena (ks. vastaavasti tuomio 13.6.2012, Mocová v. komissio, F-41/11, EU:F:2012:82, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantaja ei ole esittänyt mitään näyttöä, joka veisi uskottavuuden parlamentin päätelmiltä.

1 Luottamukselliset tiedot on poistettu.

27 Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 139 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan ”parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan kuolemantapausta lukuun ottamatta hänen palvelussuhteensa päättyy – – ottaen huomioon, että luottamus on parlamentin jäsenen ja hänen valtuutetun avustajansa välisen työskentelysuhteen perusta, sellaisen työsopimuksessa vahvistetun irtisanomisajan päättyessä – –”.

28 Käsiteltävässä asiassa työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen totesi irtisanomispäätöksessä, että kantajaa koskevan parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan työsopimuksen irtisanomisen perusteena oli kantajan ja parlamentin jäsenen välisen luottamussuhteen katkeaminen viranhoitoon kuulumattoman toiminnan harjoittamista koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisen vuoksi.

29 Tässä yhteydessä on yhtäältä todettava, että vaikka työsopimusten tekemiseen toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä ei ole korvata kyseisen parlamentin jäsenen arviota omalla arviollaan luottamussuhteen katkeamisen todellisesta tilanteesta, sen on kuitenkin varmistuttava siitä, että esitetty peruste perustuu tosiseikkoihin, joilla tämä peruste voidaan oikeuttaa vakuuttavasti (ks. vastaavasti tuomio 10.1.2019, RY v. komissio, T-160/17, EU:T:2019:1, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Toisaalta on niin, että jos toimielin, joka päättää irtisanoa parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan työsopimuksen, viittaa erityisesti luottamuksen menettämiseen irtisanomispäätöksen perusteena, tuomioistuinten on tarkistettava, että tämä peruste on vakuuttava. Tuomioistuimet eivät näin toimiessaan korvaa omalla arviollaan toimivaltaisen viranomaisen arviota, jonka mukaan luottamuksen menettäminen on näytetty toteen, vaan ne tarkastavat ainoastaan, ettei toimielimen päätöksen perustana esittämää perustetta rasita ilmeinen arviointivirhe (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 11.9.2013, L v. parlamentti, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 70 kohta).

31 Käsiteltävässä asiassa parlamentti tukeutuu sen perusteen osalta, joka koskee irtisanomispäätöksen taustalla olevaa luottamuksen menettämistä, tosiseikkoihin sellaisen viranhoitoon kuulumattoman toiminnan harjoittamisesta, josta ei ole ilmoitettu. Näin ollen on tarkistettava, tekikö parlamentti ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että nämä tosiseikat olivat omiaan aiheuttamaan luottamuksen menettämisen, johon parlamentin jäsen on vedonnut (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 11.9.2013, L v. parlamentti, T-317/10 P, EU:T:2013:413, 76 kohta).

32 Tältä osin on aluksi todettava, ettei parlamentti kiistä sellaisenaan kantajan 9.5.2016 päivätyssä kirjeessä kuvaileman sellaisen toiminnan harjoittamista, joka käsitti lakimiesammatin harjoittamisen samanaikaisesti kantajalla parlamentin jäsenen valtuutettuna avustajana olevien tehtävien kanssa, eli

– ensinnäkin poliittista turvapaikkaa koskevien hakemusten jättämisen Venäjän, Ranskan, Sveitsin ja Andorran viranomaisille, jotta parlamentin jäsen välttyisi suorittamasta [*luottamuksellinen*] määrättyä neljän vuoden pituista vankeusrangaistusta; näihin kuuluu valitus, joka koskee päätöstä evätä turvapaikka parlamentin jäseneltä ja jonka hoitamiseen kantaja väittää muun muassa saaneensa valtuutuksen mainitulta parlamentin jäseneltä

– toiseksi yhteyden ottamisen eläkkeellä oleviin tai vähimmäispalkkaa saaviin [*luottamuksellinen*] kansalaisiin ja heidän asianajajanaan esiintymisen [*luottamuksellinen*] tuomioistuimissa vireille saatetuissa asioissa, jotta kyseistä parlamentin jäsentä pidettäisiin ”ihmisoikeuksien suojelijana” ja hänen vangitsemisensa olisi vaikeampaa

– kolmanneksi saman parlamentin jäsenen edustamisen Euroopan oikeusasiamiehessä, Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuskomiteassa ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa kyseistä parlamentin jäsentä koskevissa asioissa, jotka koskivat ensinnäkin muun muassa asianomaiselle parlamentin jäsenelle [*luottamuksellinen*] määrätyn vankeusrangaistuksen johdosta esitetyn parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevan [*luottamuksellinen*] viranomaisten

pyynnön riitauttamista ja toiseksi kyseistä parlamentin jäsentä vastaan korruption vuoksi aloitetun rikosoikeudenkäynnin seurauksena [*luottamuksellinen*] oikeusviranomaisten määräämän kotiarestin riitauttamista.

33 Parlamentti tukeutuu sitä vastoin perustelujen puutteellisuutta koskevaan kanneperusteeseen antamassaan vastauksessa 9.5.2016 päivättyyn kirjeeseen ja väittää, että kantaja oli tietoinen luottamussuhteen rikkoutumisen taustalla olevan viranhoitoon kuulumattoman toiminnan luonteesta. Asiakirja-aineistosta ei tältä osin ilmene, että irtisanomispäätöksessä mainittu luottamussuhde olisi voinut rikkoutua muun kuin sen toiminnan vuoksi, johon parlamentti vetosi perustelujen riittävyyden perustelemiseksi.

34 Tässä tilanteessa on määritettävä, voiko kyseessä oleva kantajan harjoittama viranhoitoon kuulumaton toiminta johtaa oikeuskäytännön (ks. edellä 29–31 kohta) mukaan luottamussuhteen katkeamiseen, johon parlamentin jäsen on vedonnut ja jonka työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen on vahvistanut irtisanomispäätöksessä.

35 Tältä osin asiakirja-aineistosta ilmenee ensinnäkin, että parlamentin jäsen ei ainoastaan tiennyt kyseessä olevasta viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta vaan hän myös lisäksi oli tehnyt suoraan aloitteen siihen.

36 Aluksi [*luottamuksellinen*] tuomioistuimissa vireillä olevista asioista on todettava, että 9.5.2016 päivätyssä kirjeessä mainituista kantajan toimittamista sähköpostiviesteistä (mainitun kirjeen liitteet A.3.3 ja A.3.4) ilmenee, että parlamentin jäsen valvoi henkilökohtaisesti asianomaisten [*luottamuksellinen*] kansalaisten tapaamisten ja edustamisen järjestämistä näissä asioissa, joten hän oli niistä välttämättä ”tietoinen”.

37 Tätä arviota tukee kyseessä olevien asioiden osalta tavatun henkilön kunnian ja omantunnon kautta antama vakuutus (9.5.2016 päivätyn kirjeen liite A.3.5), jonka mukaan ensinnäkin ”[parlamentin jäsen] [selitti] vailla epäilyksen häivää, että oikeudenkäynti olisi maksuton ja että [parlamentin jäsenen valtuutetulle avustajalle] maksettaisiin tästä tehtävästä korvaus [parlamentin jäsenen] edustajanpalkkiosta – –”, ja toiseksi mainitun parlamentin jäsenen kanssa tehdyn ”suullisen” sopimuksen mukaan ”[kyseisen parlamentin jäsenen] ehdottamasta oikeudenkäynnistä maksettavan palkkion sijaan [tavatun henkilön] oli tuettava julkisesti – – puoluetta parlamenttivaalien aikana ja osallistuttava televisiolähetyksiin sekä muihin tiedotusvälineiden tilaisuuksiin”.

38 Seuraavaksi parlamentin jäsenen edustamisesta eurooppalaisissa tai kansainvälisissä tuomioistuimissa tai elimissä on todettava, että kantaja toimitti valtakirjat, joiden osalta hän osoitti mainitun parlamentin jäsenen allekirjoittaneen ne omakätisesti (9.5.2016 päivätyn kirjeen liitteet A.3.6 ja A.3.7), mitä parlamentti ei kiistä.

39 Lopuksi kantaja toteaa turvapaikkahakemusten jättämisestä parlamentin jäsenen lukuun, että kyseinen parlamentin jäsen antoi 24.2.2013 julkisen lausunnon [*luottamuksellinen*] televisiossa mainiten, että jos muutoksenhakutuomioistuin pysyttää hänelle määrätyn vankeusrangaistuksen, hän hakee poliittista turvapaikkaa Euroopan unionin jäsenvaltioista. Kantaja toimitti tältä osin liitteeksi tätä lausuntoa tukevan lehtiartikkelin (9.5.2016 päivätyn kirjeen liite A.3.19). Kantaja kuvailee lisäksi toimenpiteitä, jotka toteutettiin poliittisen turvapaikan saamiseksi kyseiselle parlamentin jäsenelle Andorrasta, Sveitsistä, Venäjältä ja Ranskasta, ja toimitti liitteeksi näitä matkakohteita vastaavat lentoliput (mainitun kirjeen liitteet A.3.15–A.3.18). Parlamentti ei ole riitauttanut mitään näistä asiakirjoista tai lausunnoista.

40 Edellä esitetystä seuraa, että parlamentin jäsenen täytyi olla tietoinen siitä, että kantaja harjoitti lakimiehen ammattia samanaikaisesti parlamentin jäsenen valtuutetun avustajan tehtäviensä kanssa, koska kantaja harjoitti tätä toimea parlamentin jäsenen ohjeiden mukaisesti, kuten asiakirja-aineistosta ilmenee.

41 Toiseksi muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen VII osaston soveltamisohjeiden, jotka parlamentin puhemiehistö on hyväksynyt 9.3.2009 tekemällään päätöksellä ja joita on viimeksi muutettu parlamentin puhemiehistön 14.4.2014 tekemällä päätöksellä, 6 artiklan 2 kohdassa säädetään osapuolena olevan parlamentin jäsenen ”kuulemisesta” viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta ilmoitettaessa. Mikään ei kuitenkaan viittaa siihen, että työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen olisi kuullut parlamentin jäsentä kyseessä olevasta ”viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta”. Näin ollen on katsottava, että kyseisen jäsenen täytyi luultavasti tietää siitä, ettei kantaja ollut ilmoittanut työsopimusten tekemiseen toimivaltaiselle viranomaiselle henkilöstösääntöjen 12 b artiklan 1 kohdan mukaisesti tästä toiminnasta, joka käsitti lakimiesammatin harjoittamisen parlamentin jäsenen omien etujen ajamisessa.

42 Parlamentti teki täten ilmeisen virheen katsoessaan, että siitä, ettei kantaja ollut ilmoittanut kyseessä olevasta viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta, saattoi seurata parlamentin jäsenen luottamuksen menettäminen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 139 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla, vaikka mainittu jäsen ei voinut väittää olevansa tietämätön siitä, ettei tästä toiminnasta ollut pyydetty lupaa parlamentilta henkilöstösääntöjen 12 b artiklan 1 kohdan mukaisesti.

43 Lisäksi 9.5.2016 päivätystä kirjeestä ja edellä 37 kohdassa mainitusta vakuutuksesta ilmenee, ettei parlamentin jäsen voinut kohtuudella olettaa, että kyseessä oleva viranhoitoon kuulumaton toiminta tulisi parlamentin tietoon virallisella pyynnöllä saada henkilöstösääntöjen 12 b artiklan 1 kohdan nojalla lupa viranhoitoon kuulumatonta toimintaa varten, kun otetaan huomioon kyseisen toiminnan luonne.

44 Päätelmänä voidaan todeta, että toisin kuin parlamentti väittää (ks. edellä 26 kohta), asiakirja-aineistosta ilmenee, että parlamentin jäsenen irtisanomispäätöksen perusteena esittämä peruste eli luottamuksen menettäminen ei ole vakuuttava. Työsopimusten tekemiseen toimivaltainen viranomainen teki näin ollen ilmeisen arviointivirheen hyväksyessään mainitun parlamentin jäsenen tällä perusteella esittämän pyynnön irtisanoa kantajan työsopimus parlamentin jäsenen valtuutettuna avustajana.

45 Kolmas kanneperuste on täten katsottava perustelluksi, ja vaatimus irtisanomispäätöksen kumoamiseksi on hyväksyttävä ilman, että on tarpeen tutkia muita kanneperusteita, mukaan lukien yhdeksäs kanneperuste, jonka tutkittavaksi ottaminen on kiistetty.

Vahingonkorvausvaatimus

46 Kantaja vaatii kannekirjelmässään parlamentin velvoittamista maksamaan hänelle 100 000 euron summa korvauksena hänelle väitetysti aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.

47 Parlamentti vetoaa vastinekirjelmässään vahingonkorvausvaatimuksen tutkimatta jättämiseen siltä osin kuin se ei vastaa unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan mukaisia vaatimuksia. Parlamentin mukaan tämän vaatimuksen tueksi ei ole esitetty lainkaan perusteita, vaikka kannekirjelmässä on esitetty vahingonkorvausvaatimus.

48 Kantaja korostaa vastauksessaan muun muassa joutuneensa parlamentin jäsenen häirinnän kohteeksi. Hän esitti tältä osin liitteenä Belgian poliisin suorittamasta häntä koskevasta kuulustelusta laaditun pöytäkirjan (9.5.2016 päivätyn kirjeen liite A.3.14); poliisikuulustelu liittyi parlamentin tiloissa tapahtuneeseen vapaudenriistoon, jonka uhriksi kantaja väittää joutuneensa.

49 Parlamentti toistaa vastauksessaan, että oikeuskäytännön mukaan kanteesta, jossa vaaditaan unionin toimielimen aiheuttamien vahinkojen korvaamista, on ilmettävä seikat, joiden perusteella kantajan riitauttama toimielimen menettely voidaan yksilöidä, ja syyt, joiden nojalla kantaja katsoo, että tämän

menettelyn ja aiheutetuksi väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä vahingon laatu ja sen laajuus. Kantaja ei ole kannekirjelmässä esittänyt syitä, joiden vuoksi hän katsoo, että asiassa viitatun menettelyn ja hänelle väitetysti aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys. Kannekirjelmässä ei mainita mitään tämän vahingon laadusta eikä sen laajuudesta.

Henkisen kärsimyksen korvaamista koskevan vaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

50 On todettava yhtäältä, että kannekirjelmästä ilmenee riittävän selvästi, että kantajan mukaan irtisanomispäätös aiheutti hänelle henkistä kärsimystä, ja toisaalta, että tätä vahinkoa koskeva korvausvaatimus on ilmaistu määrällisesti.

51 Parlamentti ei näin ollen voi vedota vahingonkorvausvaatimuksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumiseen sillä perusteella, ettei kantaja ollut täsmällisesti yksilöinyt sen vahingon laatua ja laajuutta, jonka kantaja katsoo hänelle aiheutuneen, sekä syitä, joiden vuoksi kantaja katsoo, että parlamentin menettelyn ja mainitun vahingon välillä on syy-yhteys.

52 Sen sijaan on todettava, että häirintää koskevat tosiseikat, joihin kantaja on vedonnut vastauksessaan ja jotka on väitetysti luettava parlamentin jäsenen syyksi, voidaan erottaa lainvastaisesta menettelystä, josta parlamenttia moititaan kumoamisvaatimuksessa.

53 Vaikka vahingonkorvausvaatimus voidaan ottaa tutkittavaksi myös silloin, kun tällaista vaatimusta ei ole ensin osoitettu hallinnolle, kun mainitun vaatimuksen ja kumoamiskanteen välillä on suora yhteys, sama ei päde silloin, kun väitetty vahinko johtuu hallinnon tekemistä virheistä tai laiminlyönneistä, jotka voidaan erottaa kumoamiskanteessa tarkoitetusta menettelystä. Viimeksi mainitussa tapauksessa on niin, että silloin kun väitetty vahinko ei perustu toimeen, jonka kumoamista vaaditaan, vaan muihin väitettyihin virheisiin ja laiminlyönteihin, joita väitetään tehdyn, oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on välttämättä aloitettava hallinnolle osoitetulla vaatimuksella tämän vahingon korvaamisesta (ks. vastaavasti tuomio 22.9.2015, Gioria v. komissio, F-82/14, EU:F:2015:108, 74 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Käsiteltävässä asiassa on todettava, ettei oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä esitetty vahingonkorvausvaatimusta kantajan mainitsemien häirintää koskevien tosiseikkojen perusteella, joten – olettaen, että kantaja vaatii myös vahingonkorvausta mainittujen häirintää koskevien tosiseikkojen perusteella – tämä vaatimus on jätettävä tutkimatta oikeudenkäyntiä edeltävää menettelyä koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisen vuoksi.

55 Edellä esitetystä seuraa, että vahingonkorvausvaatimus on otettava tutkittavaksi ainoastaan siltä osin kuin se koskee irtisanomispäätökseen liittyvää vahinkoa.

Irtisanomispäätökseen liittyvän henkisen kärsimyksen korvaamista koskevan vaatimuksen perusteltavuus

56 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hallinto on vastuussa vahingosta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 1.6.1994, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., C-136/92 P, EU:C:1994:211, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

57 Käsiteltävässä asiassa on aluksi todettava, että parlamentin on todettu menetelleen lainvastaisesti. Seuraavaksi on niin, että irtisanomispäätöksessä esitetyn perusteen perusta on keinotekoinen, mikä on saattanut saada kantajan tuntemaan epäoikeudenmukaisuutta ja täten aiheuttaa hänelle henkistä kärsimystä. Viimein on todettava, että parlamentin menettelyn ja viitatun vahingon välillä on yhteys, joka johtuu mainitusta päätöksestä.

58 Henkisestä kärsimyksestä on kuitenkin muistutettava, että unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan virkamiehen riitauttaman hallintotoimen kumoaminen on itsessään asianmukainen ja lähtökohtaisesti riittävä korvaus kaikesta henkisestä kärsimyksestä, joka virkamiehelle on voinut aiheutua, ja vahingonkorvausvaatimus jää näin vaille kohdetta (ks. vastaavasti tuomio 7.2.1990, Culin v. komissio, C-343/87, EU:C:1990:49, 26 kohta ja tuomio 21.1.2004, Robinson v. parlamentti, T-328/01, EU:T:2004:13, 79 kohta).

59 Unionin tuomioistuimet ovat tosin hyväksyneet tiettyjä poikkeuksia tähän sääntöön, ja ne ovat muun muassa hyväksyneet seuraavaksi mainittavat poikkeukset. Ensinnäkin hallinnon toteuttaman lainvastaisen toimen kumoaminen ei voi merkitä täysimääräistä korvausta henkisestä kärsimyksestä, jos tähän toimeen sisältyy asianomaisen henkilön kykyjen tai käyttäytymisen arviointi, joka voisi loukata häntä. Toiseksi riidanalaisen toimen kumoaminen ei voi merkitä täysimääräistä korvausta aiheutetusta henkisestä kärsimyksestä, jos kyseessä oleva lainvastaisuus on erityisen vakava. Kolmanneksi on todettu, että lainvastaisen toimen kumoaminen ei voi itsessään merkitä asianmukaista ja riittävää korvausta kaikesta kumotulla toimella aiheutetusta henkisestä kärsimyksestä, jos kumoamisella ei ole minkäänlaista tehokasta vaikutusta (ks. tuomio 9.3.2010, N v. parlamentti, F-26/09, EU:F:2010:17, 103, 105 ja 107 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 5.7.2011, V v. parlamentti, F-46/09, EU:F:2011:101, 169, 171 ja 173 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei kuitenkaan ole missään edellä 59 kohdassa mainituista tilanteista. Ensinnäkin irtisanomispäätökseen, joka perustuu viranhoitoon kuulumattomasta toiminnasta ilmoittamatta jättämiseen, ei sisälly minkäänlaista kantajan kykyjen tai käyttäytymisen arviointia, joka voisi loukata häntä, ja toiseksi parlamentin toteuttama lainvastaisuus ei ole oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla erityisen vakava sekä kolmanneksi irtisanomispäätöksen kumoaminen ei ole täysin vailla tehokasta vaikutusta.

61 Edellä esitetyn perusteella vahingonkorvausvaatimus on hylättävä käsiteltävässä asiassa.

Oikeudenkäyntikulut

62 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

63 Koska parlamentti on olennaisilta osin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Parlamentin 24.6.2016 tekemä päätös, jolla irtisanottiin L:n työsopimus parlamentin jäsenen valtuutettuna avustajana, kumotaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan parlamentti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä maaliskuuta 2019.

Allekirjoitukset